

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2023/24:26

Fredagen den 23 februari

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor

Statssekreterare Dan Ericsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 23 januari 2024

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 26 februari 2024

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Dan Ericsson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Då, statssekreteraren, undrar jag om det finns någonting att tillägga med anledning av återrapporten.

Anf. 2 Statssekreterare DAN ERICSSON:

Det finns det inte.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Behovet av snabba och strukturella åtgärder med anledning av den rådande krissituationen inom jordbrukssektorn. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Statssekreterare DAN ERICSSON:

Ordförande! På rådsmötet kommer det att vara en diskussion om behovet av lämpliga åtgärder för att hantera situationen i jordbrukssektorn. Diskussionen äger rum mot bakgrund av de omfattande demonstrationerna från jordbrukare som nu äger rum i flera medlemsstater. Anledningarna till de omfattande demonstrationerna är flera och varierar bland medlemsstaterna. Grundläggande är ett missnöje med låg lönsamhet och försämrad konkurrenskraft, något som bland annat har kopplats till ökad import av produkter som producerats under andra villkor än de som gäller i EU. Stark kritik finns även mot ökad administrativ börda och regler som följer av EU-lagstiftning kopplade till klimat och miljö och som man från näringen inte ser är anpassade till produktionsförhållanden eller främjar en hållbar produktion.

EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen har uttryckt att det är viktigt att åstadkomma en förenkling för jordbruksföretagen, och kommissionen har åtagit sig att göra en genomgående analys av de administrativa bördor som drabbar lantbrukarna.

Det belgiska ordförandeskapet har inför rådsmötet uppmanat medlemsstaterna att komma med regelförenklingsförslag, vilket väntas stå i fokus för diskussionen på rådsmötet.

Regeringen har skickat in förslag som bland annat identifieras i arbetet med livsmedelsstrategin och i Jordbruksverkets arbete med regelförenklingar. Det handlar då bland annat om tillämpningen av grundvillkoren, kraven på kontroller och dokumentation för att erhålla stöd och sanktioner kopplade till grundvillkoren.

Ordförandeskapet har presenterat ett dokument med en sammanfattning av medlemsstaternas 500 förslag med fokus på åtgärder som är möjliga att genomföra utan att ändra på grundakterna, och de svenska förslagen är inkluderade i dokumentet.

Ordförandeskapet understryker att vi på längre sikt behöver ta itu med de mer strukturella utmaningar som jordbrukssektorn inom EU står inför. Diskussionen på rådet är en första diskussion, och det är viktigt att vi kan återkomma till frågan om vilka åtgärder som krävs för att stärka lönsamheten och konkurrenskraften för jordbruket på längre sikt.

Regeringen välkomnar att jordbrukets lönsamhet och konkurrenskraft lyfts fram på mötet för jordbruk och fiske. Regeringen delar EU-kommissionens utgångspunkt om vikten av att genomföra genomgripande förenklingar för jordbrukssektorn.

Den gemensamma jordbrukspolitiken är ett viktigt verktyg både för att stärka lönsamheten för jordbruket och för att möta miljö- och klimatutmaningar. Det finns samtidigt behov av att göra politiken mer effektiv. De regler som finns behöver i högre grad vara flexibla och anpassade till lokala och regionala förhållanden. Det gäller även förslag till ny lagstiftning som följer av den gröna given. Den gröna given och från-jord-till-bord-strategin handlar i grunden om att göra livsmedelskedjan mer hållbar inom alla tre dimensioner.

Omställningen av jordbruket för att möta miljö- och klimatutmaningar behöver genomföras på ett sådant sätt att lönsamheten, konkurrenskraften och livsmedelstryggheten samtidigt kan stärkas på både kort och lång sikt.

Anf. 5 LORENA DELGADO VARAS (V):

Jag tackar för sammanfattningen.

Vi är såklart positivt inställda till regelförenklingar. För kanske tre år sedan träffade vi här i riksdagen småbrukare. De jämförde den administrativa bördan under tio år och hur mycket den hade ökat. Det är därför särskilt viktigt för småbrukare att kunna hantera detta.

Samtidigt vill jag lyfta fram några saker. Det första gäller demokratin i dessa processer. Det är någonting som även svenska småbrukare har lyft fram. Ofta får de information väldigt sent. De blir kallade till möten. Förra året handlade det till exempel om genomteknik. Då blev de inkallade en vecka innan. Det blir väldigt svårt för en småbrukare att förbereda sig, delta och komma in med sina perspektiv vid sådana möten. Så sker även på EU-nivå. Om man nu ska göra sådana förändringar måste man kanske utgå från de grupper som inte är så starka i detta sammanhang, och det är i första hand småbrukarna.

Det andra som jag vill ta upp är att det också är viktigt att man ser över hur man kan kompensera jordbrukarna när det gäller den omställning som nu sker med miljö och klimat så att det blir rättvist.

Det tredje som jag tänkte ta upp gäller handelsavtalen i detta sammanhang. Samtidigt som man gör detta arbete fortsätter man att göra dessa handelsavtal där man bara ökar volymerna av kött och så vidare som ska komma in i Europa. De är väldigt skadliga för konkurrensen för småbrukare, men de innebär också att det blir transportsträckor som går helt emot klimatomställningen. Dessa varor produceras enligt helt andra lagar än vad vi har här.

Det fjärde som jag tänkte ta upp är att det är jätteviktigt att stötta särskilt de småbrukare som vågar göra förändringar i olika jordbruksprocesser för att vara i framkant när det gäller miljö- och klimatfrågor.

Det femte som jag tänkte ta upp gäller forskning och innovation. Där har denna regering tyvärr dragit ned budgeten för just den delen. Om vi ska klara av en bra omställning behöver vi en riktigt bra budget för att säkerställa livsmedelsförsörjningen.

Slutligen vill jag säga att det behövs flexibla lagar gentemot småbrukare snarare än att man utgår från storbrukare. Flera gånger har det skett att man har lyssnat på storbrukarnas situation och utgått från deras situation och inte lyssnat på småbrukarna när förändringar görs. Det gör att det blir flexibla lagar för storbrukarna men inte för småbrukarna.

Anf. 6 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Jag tackar statssekreteraren för redogörelsen inför denna viktiga diskussion.

Från Socialdemokraternas sida vill vi få ett förtydligande från statssekreteraren om att vi ser detta som en mycket inledande diskussion. Detta har inte sakgranskats i miljö- och jordbruksutskottet. Man diskuterar egentligen väldigt stora enheter så att säga. Det är ingen liten fråga som man diskuterar utan komplexa system. Man analyserar processer som har pågått under många år när det gäller lagstiftning men också en verklighet som är under multipla kriser där det är mycket som pressar jordbrukare i hela EU just nu, även svenska lantbrukare. Då är det väldigt viktigt för oss att poängtera att detta är en väldigt inledande diskussion och att vi inte ska kasta ut några barn med badvattnet när det gäller förändringar, utan här handlar det om att ha en idé om vart vi ska. Där behövs det ett mandat för en regering som förhandlar.

Därför vill vi poängtera, och gärna få det bekräftat av statssekreteraren, att detta är en väldigt inledande diskussion och att detta inte har sakgranskats i miljö- och jordbruksutskottet. Och i den mån som det ska till förändringar där det behövs mandat måste vi tillbaka dit.

Med detta sagt vill jag också nämna att vi gärna vill höra från statssekreteraren hur statssekreteraren och landsbygdsministern har analyserat det ”annex” som ligger här. Det är nämligen en rad frågor i ”annexet” som ligger på bordet. När man går in och läser det är det ganska tekniskt. Vi vill därför gärna höra hur tankarna går på departementet för att också vi ska kunna analysera detta. Det är stora processer som tas upp i ”annexet”, men en del av det som står är också fikonspråk. Om saker ska ändras utifrån detta ”annex” behöver vi veta om det.

Vi vill också göra ett medskick om klimatet. Vi fick tidigare här ett viktigt medskick om klimatet. I dessa kriser har vi, inte minst förra sommaren, upplevt den varmaste sommar som har uppmätts i många

länder i världen. Jordbrukare i hela Europa drabbades väldigt hårt av det. Det var rapporter inte minst om hur detta slog väldigt hårt mot spanska bönder. Men hettan medförde i många delar av EU att man inte kunde odla på samma sätt som tidigare.

Ett viktigt svenskt medskick bör vara att man i dessa diskussioner håller fast vid Green Deal men framför allt prata om hur jordbruket kan klimatanpassa sig, eftersom vi kommer att uppleva fler somrar med torka av detta slag. Vi kommer också att uppleva mer bekymmer med bevattningssystem som inte fungerar. Man behöver därför använda CAP:en för att klimatanpassa, så att man står robust och har robusta system i den nya tid som vi befinner oss i. Detta vill vi också gärna skicka med.

När man har arbetat länge med dessa strategier, både European Green Deal och jord-till-bord-strategin, är det viktigt att det arbete som har pågått under många års tid nu inte så att säga försvinner i något slags iver till enkla lösningar på komplexa problem. Jag vill ge detta medskick till statssekreteraren.

Men utifrån vad statssekreteraren sa lät det som att det är viktigt för den svenska regeringen att hålla fast vid arbetet, inte minst jord-till-bord-strategin.

Anf. 7 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag tackar statssekreteraren för sammanfattningen.

Som jag uppfattar det är detta ganska tidigt i processen och också läge för oss i Miljöpartiet att kunna göra en del generella medskick när det gäller vad vi menar är viktigt. En del som nämns, och som jag välkomnar och tycker är väldigt viktig, handlar om regelförenkling.

Därför vill jag påminna om vad vi diskuterade på EU-nämndens förra sammanträde, det vill säga frihandelsavtal. Då nämndes det från statsrådet att bara översättningen av ett frihandelsavtal på kanske 1 500 sidor kan ta upp till ett halvår.

Jag poängterade då att dessa frihandelsavtal är designade för och utgår mycket från de absolut största företagens intressen som också har möjlighet att anställa jurister som kan förstå vad dessa komplexa frihandelsavtal innebär. Men för småföretag, och inte minst för småbönder som vi diskuterar i detta fall, innebär detta en enormt stor börda. Därför är det inte konstigt att diskussionen om frihandelsavtal lyfts fram också i dessa demonstrationer. Jag tycker att regeringen ska se över hur man kan vara en stark pådrivande part för frihandelsavtal samtidigt som man säger sig vilja verka för regelförenkling. Dessa saker går nämligen inte riktigt hand i hand. Definitivt missas de små brukarnas perspektiv, som jag verkligen tycker att vi ska sätta fokus på. Det är de som har de minsta marginalerna, men de bidrar i dag mest vad gäller miljö och klimat.

Min andra punkt handlar alltså om miljö och klimat. Man ska inte se detta som hinder utan snarare som en förutsättning. Här måste man kompensera och även hitta ekonomiska incitament som tack till alla lantbrukare och bönder som tar fram livsmedel samtidigt som de bidrar med att stärka biologisk mångfald, till exempel lagrar kol. Hur kan alla dessa också få ekonomisk lönsamhet kopplat till detta? Det är viktigt att ha med sig tidigt i diskussionen.

Jag vill poängtera att det här inte får leda till att man tänker ensidigt, det vill säga att undanröja hinder, sänka miljökrav eller minska

djurskyddet. Vi ska vara stolta över att vi har ett relativt sett gott djurskydd i Sverige. Jag vill också ta fasta på att det är en oerhörd orättvisa när man kan importera billiga varor från andra länder utanför EU där produkterna har tagits fram under villkor som inte skulle accepteras i medlemslandet. Där måste man också hitta politik och regler för att kunna ställa samma krav på de importerade livsmedel som finns, varor i EU eller i medlemslandet. Går det att hitta ekonomiska incitament för att gynna dem?

Jag har läst det underlag som har kommit in som ett sent inkommit dokument, och jag har blivit lite orolig för punkterna 8–10. De går den väg som innebär att underlätta för bekämpningsmedel, att göra det lättare att inte behöva ha samma koll på djurvälzfärden. De tre punkterna ställer jag mig initialt undrande till. Därför vill jag återigen ge ett medskick om att höja ambitionerna vad gäller djurskydd samtidigt som man verkar för att det som importeras också har ett högt djurskydd bakom sig.

Anf. 8 MARTIN KINNUNEN (SD):

Herr ordförande! Jag riktar ett tack till kommissionen för att man äntligen tar itu med denna viktiga fråga. Det är synd att det ska krävas att lantbrukare ställer till kaos på olika platser runt om i Europa för att det ska ske, men det är ett viktigt initiativ som nu kommer igång. Vi har många gånger hört att det ska jobbas med regelförenkling, men vi vet av erfarenhet att det i stället blir regelkrångel.

Farm to Fork har haft goda syften, men det är inte positivt att de flesta tycks vara överens om att det kommer att leda till minskad livsmedelsproduktion i Europa. Precis som Jytte Guteland lyfte upp är vi intresserade av diskussioner om det tekniska, men vi förstår att det är svårt med en fullständig analys på så kort tid.

Några medskick från Sverigedemokraterna är rent allmänt att EU-krånglet inte har kommit av sig självt. Det viktigaste att ta till sig är att man måste vara återhållsam med nya regler. Det är nya ambitioner som är grunden till regelkrånglet, och ribban för nya ambitioner måste höjas. I dag finns EU-gemensamma regler därför att det är lite bättre med EU-gemensamma regler, men man bör kanske först skapa EU-gemensamma regler när behovet är mycket stort.

En annan svårighet för lantbrukarna är oro för sanktioner och oavsiktliga fel. Ibland finns en tvekan hos lantbrukare att resa en fråga med en myndighet på grund av oro för sanktioner. En möjlighet här är att förbättra myndigheternas förmåga att hjälpa lantbrukare. Det bästa är om man kan minska antalet sanktioner så att rädslan för dem minskar. Här är vi positiva eftersom det liknar det som kommissionen föreslår under Short term punkt 6. Det anser vi vara positivt.

Ett annat inspel är att myndigheternas möjligheter att se till efterlevnaden av reglernas syften och samtidigt ta hänsyn till omständigheter såsom väderhändelser skulle öka om myndigheterna kunde utfärda tillfälliga dispenser. Vi kan med glädje se att det liknar Short term punkt 5 från kommissionen, och vi vill trycka på att det är positivt.

En annan fråga som vi tycker är viktig är att svenska jordbrukare också ofta är skogsbrukare. Det gör att fler regler inom skogsbruket också slår mot svensk livsmedelsproduktion. Det kan vara ett perspektiv som Sverige behöver lyfta fram eftersom samma situation inte råder i andra länder.

Vi noterar också Evidence gathering under punkten C i icke-papperet. Här vill vi hålla fram att det är viktigt att intervjuerna också görs med svenska lantbrukare i hela landet. Man får inte glömma Norrland. Det är viktigt att få in skogsperspektivet, det vill säga prata med bönder som har skog, om det inte enbart ska handla om CAP.

Anf. 9 ANNA LASSES (C):

Fast nu finns inte så mycket kvar att säga!

Jag tackar för informationen; det mesta har redan lyfts upp.

Även Centerpartiet välkomnar naturligtvis genomgripande förenklingar för jordbrukssektorn å det snaraste så att det verkligen blir en kraftfull regelförenkling.

Nu hörde vi att regeringen har skickat in en lista, och det skulle vara intressant att få veta exakt vad den innehåller. Men det här är i början av processen. Jag kan bekräfta, precis som de andra, att det är viktigt att ha med sig att inte göra avkall på djurskydd och miljöskydd trots förenklingar.

Anf. 10 Statssekreterare DAN ERICSSON:

Jag tackar för inläggen.

I stora drag verkar vi vara någorlunda överens om riktningen på arbetet. Vi välkomnar då att kommissionen har reagerat och agerar. Jag ska försöka ge kommentarer i den mån jag förmår och har hängt med.

Ordförandeskapet har påpekat att det är fråga om en inledande diskussion, och samrådet i dag rör den diskussion som ska hållas på måndag. Frågan återkommer. Kommissionens ambition är att återkomma med förslag på åtgärder på kort sikt och på lång sikt inför rådsmötet i mars. Då kanske vi har mer substans att ta ställning till.

Flera har tagit upp småbrukarna. Jag kan glädja er med att så sent som i går var det en hearing om kommande CAP-period. Närings-, intressenter och småbrukare var också med, och de finns med i diskussionerna. Vi pratade särskilt med dem. Vi har lyft fram småbrukarperspektivet. Det handlar inte bara om de stora utan även om de små, och det handlar om att skapa förutsättningar för både mindre och större jordbruk att utöva verksamhet i hela landet.

Regelförenklingar lyfts fram av de flesta småbrukarna som det viktigaste att särskilt titta på. Det ska ske en analys av den administrativa bördan särskilt för småbrukare. Den punkten är inte borttappad utan finns med i bilden.

I fråga om att vi ställer högre krav på vår djurvälstånd än många andra har vi också framfört att där Sverige på både miljösidan och djurvälståndssidan är duktigt, går före och ligger över EU-nivå ska det också finnas någon form av ersättning. Vi har framfört att åtminstone ska en diskussion hållas.

Vi tycker också att vi har lyft fram forskning och innovation.

Lars får säga något om "annexet".

Anf. 11 Departementsrådet LARS OLSSON:

Det handlar om det som kommissionen har skickat över till ordförandeskapet med de förslag som presenterades sent i går. De har berättat hur de har tänkt, och det har kommit mer detaljer. Det är uppdelat

på bland annat kortsiktiga förslag. Där kan vi se att de kortsiktiga förslagen är i linje med vad många medlemsländer vill ha och som vi har identifierat som förslag som behöver genomföras. Det kan till exempel vara ändringar i riktlinjer och ändringar i delegerade akter, som kan göras ganska snabbt. De innebär förenklingar för både myndigheter och för jordbrukare, och de kanske inte har direkt effekt på balans, miljö och klimat, konkurrenskraft och lönsamhet, utan det är sådant som stärker konkurrenskraften.

Under punkten C framgår att regelförenklingsarbete har initierats och kommer att analyseras fram till den 31 mars, och arbetet kommer att identifiera lite bredare saker som man kan behöva göra strukturellt för att minska den administrativa bördan för jordbrukare inom EU. Vi återkommer med förslag.

Under punkten B finns förslag som kräver ändringar av grundakterna. Där kan det finnas saker där man får se på balansen, det vill säga om miljö och klimat påverkas eller om det finns andra aspekter. Där blir det förhandlingar med både parlamentet och rådet om förändringar.

Anf. 12 Statssekreterare DAN ERICSSON:

Låt mig få fylla på lite. Vi var inne på klimatfrågan i medskicket. Vår huvudinriktning är att det måste finnas robusthet i hela systemet för att klara kriser. I detta ligger också att anpassa till den rådande situationen vad som förväntas framöver.

Jag tror inte att det behöver vara någon farhåga för att vi ska dumpa Green Deal eller från jord till bord. Det sas ju här att man ska se jordbruket som en möjlighet i klimatomställningen.

Ett antal medlemsstater har framfört att en sänkning av nivåerna skulle vara en sorts lösning, men vi har inte det som ingångsvärde. Vi håller fast vid detta, och sedan måste man kunna kombinera sakerna. Vi får inte kasta ut barnet med badvattnet, utan vi måste försöka se långsiktigt.

Nu är bakgrunden till mötet på måndag en sorts uppflammande demonstrationsvåg i Europa, och det är bra på sitt sätt. Precis som har sagts här har det satt frågan på dagordningen, och kommissionen har under visst tryck verkat för att ta fram kortsiktiga förslag, medellånga förslag eller långsiktiga förslag. Då gäller det att inte tappa den långsiktiga blicken så att vi inte gör förhastade saker.

Samtidigt måste vi ändå försöka göra så mycket som möjligt på kort sikt. Det gäller att hålla balansen i diskussionen.

Det fanns en del om frihandelsavtalen. Det finns också här olika uppfattningar bland medlemsländerna. Generellt kan man ändå säga följande om den typen av avtal. Vi är för så mycket frihandel som möjligt, och vi tror ändå att det är det långsiktigt riktiga. Ett problem är att EU i förhandlingarna ställer sådana krav som måste uppfyllas så att det inte kommer in produkter som är producerade på ett sätt som inte lever upp till vår standard. Men det finns problem i förhandlingarna.

Vi ska också kommentera de särskilda punkterna 8–10 i ”annexet”. Jag har själv inte satt mig in i allt under natten. Har vi något att säga om dem, Lars?

Anf. 13 Departementsrådet LARS OLSSON:

Det är förslag på lite medellång sikt. De är ämnade att åstadkomma regelförenkling. Sedan är det en bedömningsfråga om de tre förslag som

Rebecka Le Moine nämnde påverkar skyddet för miljön. Detta är som sagt något som man kommer att återkomma till eftersom de ännu inte är grundakter.

Anf. 14 Statssekreterare DAN ERICSSON:

Också myndighetshandläggning och oron för fel togs upp och finns med i diskussionen. Det som vi har haft som en diskussion i Sverige i många stycken och som generellt sett har varit en svensk hållning är det som nu kommer upp i debatten. På det sättet känns det tryggt att veta att vi redan från början har väl grundade ståndpunkter här som vi nu ska försöka utveckla och också få fram till gemensamma beslut i rådet så småningom.

Skogsbruket ska jag inte ta upp mer nu.

Det sista är listan och vad vi har skickat in. Har du den, Lars?

Anf. 15 Departementsrådet LARS OLSSON:

De större förslagen nämnde Dan Ericsson inledningsvis. Det handlar mycket om grundvillkoren och konditionaliteten och hur man kan förenkla dem, minska antalet kontroller och se över sanktionssystemet. I dag förekommer till exempel dubbelsanktioner när det gäller EU-stöden. Det kan införas ganska kraftiga sanktioner om man bryter mot nationell lagstiftning så att man får dubbla sanktioner, både genom nationell lagstiftning och rätt och genom minskning av EU-stöden.

Sedan är det många förslag som rör genomförandet av den strategiska planen och ändringar av denna plan som gör att det är svårt att anpassa till svenska förhållanden.

Sedan har vi förslag som är lite mer långsiktiga. Det är saker som Sverige har drivit sedan tidigare och som skulle göra det enklare att ha ettåriga miljö- och klimatersättningar och att betala för svenska krav som går utöver EU-lagstiftningen till exempel på djurvälståndsområdet.

Anf. 16 JYTTE GUTELAND (S):

Tack ännu en gång till statssekreteraren för redogörelsen, som var hyfsat fyllig när det gäller de frågor vi hade.

Jag vill poängtera en gång till att det är viktigt för oss att detta är väldigt inledande. Vi förstår att det är statssekreterarens jobb att ha förhoppningen att vi ligger väldigt nära varandra, och det ligger lite i regeringens intresse. Vi vill dock vara tydliga med att det för oss är väldigt tidigt och att vi som sagt ser detta som stora frågor.

Om vi känner historien rätt kommer det under de närmaste åren förmodligen att finnas en hel del känsliga frågor när man börjar grotta i det – saker som går emot varandra när man tittar på det som kan synas vara viktiga regelförenklingar, viktig klimat- eller miljöpolitik eller skydd för djurvälstånd, där Sverige har ett intresse. Det är glädjande att statssekreteraren nämner detta som svar på frågan om djurvälstånd.

Det kommer säkerligen att ligga en hel del konflikter i detta, och det är inte säkert att vi kommer att landa i samma slutsatser om de olika konflikterna framöver. Det är tydligt att vi inte anmäler avvikande ståndpunkt nu, men vi ser att detta är stora frågor. Vi kommer att vilja följa detta noga och ser fram emot att få ta saktidiskussionen när det börjar bli substans i detta.

Anf. 17 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr ordförande! Jag vill understryka det Jytte Guteland säger för Socialdemokraternas räkning. Vi tar fasta på det som statssekreteraren säger här, att det är en inledande diskussion, att det som nu finns på bordet handlar om det som ska avhandlas på mötet på måndag och att regeringen avser att återkomma och allteftersom i sak förankra det som paketet kan komma att innehålla. Utifrån detta anmäler vi ingen avvikande ståndpunkt i dag.

Statssekreteraren har flera gånger återkommit till att det är ett tidigt stadium och att man behöver få komma tillbaka. Detta gäller kanske inte bara i relation till Sveriges riksdag, utskottet och EU-nämnden, utan jag tänker att regeringen själv har en del jobb att göra internt. Vi hade så sent som i förra veckan en annan minister från regeringen här i EU-nämnden, nämligen handelsminister Johan Forssell, som bad om mandat för en ambitiös frihandelsagenda, vilket understöddes av en majoritet av EU-nämnden. Detta ska ju synkas med det som statssekreteraren framför här.

Vi har en miljö- och klimatminister som nyligen har uttalat att hon anser att EU ska vara pådrivande gentemot medlemsstaterna – utgår jag från att hon tänker – för att minska konsumtionsbaserade utsläpp. Vi säger här och nu att vi inte anmäler någon avvikande ståndpunkt i detta skede utan att detta rör det som ska hanteras på måndag, men jag tänker att detta är något som också regeringen har att hantera på sitt håll framåt i tiden.

Vi anmäler alltså inte avvikande ståndpunkt, utan vi återkommer framöver. Jag vill verkligen understryka detta.

Anf. 18 Statssekreterare DAN ERICSSON:

Ordförande! Det är klart att det är angeläget att vi försöker att vara överens så långt som möjligt i dessa frågor, och detta är strävan i arbetet. Jag försöker se vad som förenar i stället för att plocka bort sådant som vi i dag inte ser kan vara särskiljande.

Vi vet att detta är komplext, och det finns definitivt målkonflikter. Detta kan man säkert se om man läser de 500 förslagen från de olika medlemsländerna. Den diskussionen kommer, och då blir det svårt. Till slut måste en avvägning göras, men det är klart att ambitionen är att så långt det är möjligt vara överens. Jag tycker ändå att det finns en samstämmighet om riktningen. Sedan kan det finnas enskildheter och annat där det skiljer sig, men det får vi se under processens gång.

Det är klart att det är en fördel om regeringen ser till att samordna sig och ha en gemensam hållning i dessa frågor. Det utgår jag ifrån att vi även fortsättningsvis kommer att ha.

Anf. 19 ORDFÖRANDE:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Övriga frågor, Ministerkonferens ”Biosäkerhet och vaccination: viktiga verktyg för att förebygga, kontrollera och utrota djursjukdomar” (Bryssel den 24 januari 2024): tillvaratagna erfarenheter och det fortsatta arbetet – Information från ordförandeskapet.

Anf. 20 Statssekreterare DAN ERICSSON:

Herr ordförande! Ordförandeskapet väntas informera om den minister- och chefskonferens om biosäkerhet och vaccination som ägde rum i Bryssel den 24 januari. Målet för konferensen var att understryka vikten av förebyggande åtgärder som verktyg i kampen mot djursjukdomar.

Detta är endast en övriga fråga och en informationspunkt, men jag kan konstatera att Sverige har haft en hög profil när det gäller hur biosäkerheten kan förbättras, bland annat under det svenska ordförandeskapet våren 2023. Vi har varit tydliga med att grunden i bekämpningen av fågelinfluensan måste bestå i övervakning och förebyggande biosäkerhetsåtgärder för att hindra smittspridning, och detsamma gäller afrikansk svinpest.

Anf. 21 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag tackar för informationen.

Jag vet att det bara är en informationspunkt, men jag tycker att det är viktigt att se att orsaken till stora pandemier handlar om hur vi behandlar djur. Att sätta djur i trånga utrymmen innebär en förhöjd risk för zoonoser som också kan spridas till människor, vilket vi alla har i färskt minne efter pandemin. En del av detta handlar om att helt enkelt få bort dålig djurhållning och burhållning, för att vara tydlig.

Därför, statssekreteraren, vore jag tacksam om ni kan utveckla lite vad ni menar med biosäkerhet. Innebär det att man går till grunden med problematiken, eller tänker man sig något annat?

Anf. 22 LORENA DELGADO VARAS (V):

Återigen i dessa frågor är forskning viktigt, men regeringen har lagt ned program som jobbar direkt med frågorna. Hur står sig den svenska forskningen på detta område gentemot de andra europeiska medlemsländerna? Det är ganska omfattande frågor som tangerar detta, bland annat forskning om svininfluensan, som har lagts ned, och 3R-centret, som har fått minskat stöd.

Anf. 23 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Även vi socialdemokrater har under de senaste åren, inte minst på EU-nivå, arbetat för att förebygga djursjukdomar genom bättre djurvård. Vi har i likhet med majoriteten dragit slutsatsen att zoonoser är tätt sammanlänkade med en djurhållning som är väldigt koncentrerad och där djur tvingas att vistas trångt och många tillsammans på olika håll.

Vi vill gärna att regeringen fortsätter detta arbete och att förebyggande samt förbättrad djurhälsa är en del i arbetet för att bekämpa både antibiotikaresistens och djursjukdomar. Det gäller även frågan om vaccin. Vi vill påpeka också detta.

Anf. 24 Statssekreterare DAN ERICSSON:

Herr ordförande! Detta är en informationspunkt, och jag kanske inte kan svara i detalj om frågeställningarna och heller inte om exakt hur vi står i forskningen i förhållande till andra länder.

I övrigt har vi haft en hög profil i dessa frågor, och jag tror säkert att vi kan bidra med det ytterligare. Detta är ungefär vad jag kan säga nu.

2023/24:26
23 februari

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi tackar Dan Ericsson med medarbetare för deltagandet i dagens EU-nämnd och önskar en trevlig helg, när den inträder.

Innehållsförteckning

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDE.....	1
Anf. 2 Statssekreterare DAN ERICSSON.....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDE.....	1
Anf. 4 Statssekreterare DAN ERICSSON.....	1
Anf. 5 LORENA DELGADO VARAS (V)	2
Anf. 6 JYTTE GUTELAND (S)	3
Anf. 7 REBECKA LE MOINE (MP).....	4
Anf. 8 MARTIN KINNUNEN (SD)	5
Anf. 9 ANNA LASSES (C).....	6
Anf. 10 Statssekreterare DAN ERICSSON.....	6
Anf. 11 Departementsrådet LARS OLSSON	6
Anf. 12 Statssekreterare DAN ERICSSON.....	7
Anf. 13 Departementsrådet LARS OLSSON	7
Anf. 14 Statssekreterare DAN ERICSSON.....	8
Anf. 15 Departementsrådet LARS OLSSON.....	8
Anf. 16 JYTTE GUTELAND (S)	8
Anf. 17 MATILDA ERNKRANS (S).....	9
Anf. 18 Statssekreterare DAN ERICSSON.....	9
Anf. 19 ORDFÖRANDE.....	9
Anf. 20 Statssekreterare DAN ERICSSON.....	10
Anf. 21 REBECKA LE MOINE (MP).....	10
Anf. 22 LORENA DELGADO VARAS (V)	10
Anf. 23 JYTTE GUTELAND (S)	10
Anf. 24 Statssekreterare DAN ERICSSON.....	10
Anf. 25 ORDFÖRANDE.....	11